

Informacje Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej

Nr 1

kwiecień 2008

Rada Biblioteczna

22 stycznia 2008 r. odbyło się posiedzenie Rady Bibliotecznej, podczas którego pozytywnie zaopiniowano wniosek o likwidację Biblioteki Humanistycznej, jednostki SBI pozostającej w strukturze Biblioteki Głównej. Ponad pięcioletnie zawieszenie jej działalności, a także brak środków na bieżącą aktualizację zbiorów spowodowało, że księgozbiór utracił walory użytkowe. Dyrekcja BG zaproponowała przekazanie pozostających w zbiorach książek do Biblioteki Publicznej w Pucku.

Przedstawiciele Rady Bibliotecznej pozytywnie zaopiniowali także 5 wniosków o medale i odznaczenia oraz wniosków o nagrodę zespołową dla osób najbardziej zaangażowanych w przygotowanie migracji systemu Aleph na nową wersję.

W końcowej części zebrania dyskutowano o warunkach zakupu licencji na bazy danych, w tym o rezygnacji z bazy SCOPUS (od 2008 r.) oraz INSPEC (od 2007 r.). Przedstawiciele Wydziałów przekazali negatywną opinię o rezygnacji z dostępu do tych baz, wyrażaną przez wiele osób. Opinie te uzasadniano dużą przydatnością merytoryczną baz i łatwością prowadzenia w nich wyszukiwania, a także nabytymi przyzwyczajeniami. Dyrektor J. Stępiak i A. Tonakiewicz wskazywały na dostępność innych baz o podobnym zakresie tematycznym podkreślając, że dublowanie treści było jednym z przyczyn skreślenia tych tytułów, ale najważniejszym powodem rezygnacji była kwestia ograniczeń finansowych. Wobec wyrażonych opinii Dyrekcja BG zobowiązała się jednak do sprawdzenia warunków wznowienia prenumeraty.

(J.St.)

Ucz się u nas

Biblioteka Główna od 4 lat realizuje projekt pod hasłem *Ucz się u nas*. Celem tego projektu jest zwiększenie możliwości dostępu do dokumentów gromadzonych przez BG PW oraz promowanie biblioteki jako miejsca przyjaznego do pracy własnej.

W ramach projektu w trakcie sesji egzaminacyjnej 2005/2006 oraz 3 tygodnie przed jej rozpoczęciem Biblioteka Główna świadczyła swoje usługi w wydłużonych godzinach pracy w soboty do godz. 19.

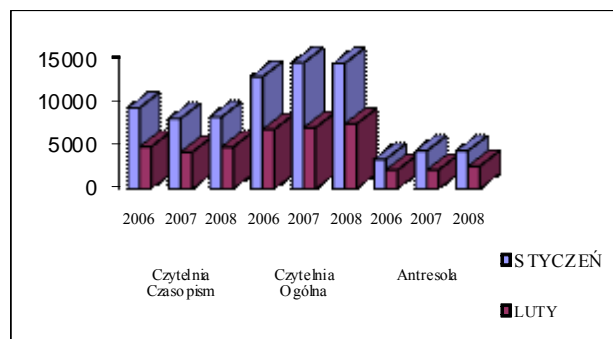
Odpowiadając na dezyderaty środowiska akademickiego w kolejnym 2006/2007 roku akademickim oferta biblioteki w ramach realizowanego projektu została poszerzona. Wydłużono godziny otwarcia Biblioteki w ciągu tygodnia do godz. 21.

W bieżącym roku akademickim projekt był realizowany od 14 stycznia do 9 lutego. W wydłużonych godzinach użytkowników przyjmowały: Czytelnia Ogólna, Czytelnia Czasopism i Antresola. Ogółem wymienione agendy były czynne dłużej o 14 godzin tygodniowo, w sumie w ciągu całej akcji - 56 godzin. 28 stycznia 2008 r. w Czytelni Ogólnej odnotowano rekordową liczbę odwiedzin, która przekroczyła 900 osób.

Wydłużony czas otwarcia przełożył się następująco na statystykę odwiedzin:

	Czytelnia Czasopism			Czytelnia Ogólna			Antresola		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
STYCZEŃ	9226	8016	8190	12759	14360	14299	3390	4339	4348
LUTY	4806	4197	4781	6774	6969	7397	2162	2163	2582

Liczba odwiedzin:

Działania Biblioteki Głównej podejmowane w ramach projektu *Ucz się u nas* wspomagają proces dydaktyczny oraz kształtują wizerunek Politechniki Warszawskiej jako uczelni przyjaznej studentom i studiowaniu.

(D.S, W.D)

Mini galeria w BG

Od lutego 2008 r. na terenie Biblioteki Głównej, między Salą Katalogową a Ośrodkiem Informacji Naukowej, można oglądać kolejną ekspozycję przygotowaną przez zespół narodowego zasobu bibliotecznego. Jest ona

poświęcona naszym najstarszym wydawnictwom ciągłym - pochodzącym z kolekcji Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa. Na ich portrety, prezentowane w formie plansz, składają się karty tytułowe oraz wybrane charakterystyczne dla nich fragmenty zawartości – teksty, rysunki techniczne, grafika oraz reklamy.

Jest to już druga prezentacja naszych najstarszych dokumentów tworzących w bibliotece narodowy zasób biblioteczny. Miejsce ekspozycji nabiera charakteru mini galerii bibliotecznej, swoistego „przewodnika” po tej części zbiorów, która ze względu na swoją wartość historyczną nie jest powszechnie udostępniana.

Zapraszamy do odwiedzenia, zatrzymania się i lektury.

(A.P., H.Z.)

Telewizja Internetowa PW w BG

W grudniu 2007 r. dziennikarze Telewizji Internetowej Politechniki Warszawskiej Marta Borowska i Przemysław Wituszyński przygotowali reportaż *Moc studenckiej legitymacji*. W reportażu tym przedstawili możliwości jakie daje nowa – elektroniczna legitymacja studencka. Celem sprawdzenia *mocy* legitymacji reporterzy złożyli wizytę m.in.

w Bibliotece Głównej, w której od października 2006 r. legitymacja ta jest wykorzystywana jako karta biblioteczna. Reportaż można obejrzeć na stronie TVPW:

<http://www.tvpw.pl/art8023>

(M.G.)

PolAleph

13 marca 2008 r. odbyło się kolejne spotkanie Polskiej Grupy Użytkowników Systemu Aleph – PolAleph. W tym roku do udziału w spotkaniu zaproszono również biblioteki, które planują zakup systemu.

Na początku zostały przedstawione krótkie sprawozdania z seminarium ExLibrisu w Poczdamie i spotkaniu IGeLU w Brnie.

Następne dwie części to: raporty w systemie Aleph oraz informacja o wersji 18 systemu.

Ankieta przeprowadzona wśród bibliotek wykorzystujących oprogramowanie Aleph Raporty wykazała ogromną jego przydatność. Jest ono niezwykle pomocne w opracowywaniu różnego rodzaju sprawozdań, wydruków typu: braki skontrolowane, statystyki, dokumenty przekazania, itd. Również w naszej bibliotece wiele agend wykorzystuje w codziennej pracy raporty, np. do wydruku inwentarzy, etykiet, przygotowywania sprawozdań, itp.

Kolejną bardzo oczekiwaną częścią spotkania była informacja przedstawicieli firmy Aleph Polska o

przygotowaniach do wdrożenia nowej wersji systemu Aleph (wersja 18). Obecnie w fazie końcowej jest tłumaczenie systemu (ekranów, dokumentacji) oraz testy instalacji. Pierwsza testowa instalacja wykonana została w Olsztynie i przebiegła prawidłowo.

Z pewnością przejście na tę nową wersję będzie mniej stresujące, ponieważ niewiele odbiega ona wizualnie od wersji w której teraz pracujemy (tak GUI, jak o OPAC WWW). Największe zmiany nastąpią w module Wypożyczalni Międzybibliotecznej. Pozostałe moduły wzbogacą się jedynie o nowe funkcje, które ułatwią codzienną pracę i obsługę użytkowników.

W spotkaniu uczestniczyli: Grzegorz Płoszajski – Przewodniczący Grupy PolAleph, dyrektor Jolanta Stępiak, Elżbieta Mroczek, Małgorzata Wornbard oraz Grażyna Kiwała.

(grkiw)

BazTech

W dniach 31 marca-1 kwietnia 2008 r. w Bibliotece Głównej PW odbyło się kolejne spotkanie członków Porozumienia Baztech. Omówione zostały prace wykonane w 2007 r. i przedstawiony plan działań na 2008 r.

Z ramienia Biblioteki Głównej PW w spotkaniu wziął udział z-ca dyr. Grzegorz Płoszajski.

(A.C.)

Zarys historii Biblioteki Głównej PW

W marcu ukazała się w Serii Zeszyty Historyczne PW książka autorstwa st. kust. dypl. Haliny Rzeszut: *Zarys historii Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej*. Rękopis książki powstał w latach 1996-1998 i obejmuje dzieje Biblioteki w okresie od 1826 do 1995 r. Od 2007 r. tekst pracy jest dostępny w Bibliotece Cyfrowej PW.

Autorce gratulujemy wytrwałości w dążeniu do opublikowania pracy, a wszystkich zainteresowanych zapraszamy do lektury.

(J.St.)

Ochrona danych osobowych

W marcu 2008 r. odbyło się w dwóch terminach szkolenie *Ochrona danych osobowych w instytucji publicznej* prowadzone przez pracowników Centrum Edukacyjno-Szkoleniowego „COGITO”. W programie szkolenia omówiono podstawowe pojęcia dotyczące ochrony danych osobowych, przepisy oraz praktyczne rozwiązania dotyczące ochrony danych osobowych w instytucji publicznej.

Przeszkolonych zostało 40 pracowników Biblioteki Głównej, a także filii i współpracujących bibliotek sieci. Szkolenia dla kolejnych grup odbędą się w kwietniu.

Dodatkowo odbyło się szkolenie dla Dyrekcji, pracowników Ośrodka Informatyzacji oraz kierownika Działu Udostępniania dotyczące ochrony danych osobowych w aspekcie informatycznym.

(M.M.)

Spotkania pracowników

Od stycznia 2008 r. w każdy poniedziałek o godz. 12.30 odbywa się w Sali Katalogowej spotkanie z osobami, które uczestniczyły w seminariach, konferencjach, odbywały staże i szkolenia. Spotkania te są okazją do złożenia sprawozdania i podzielenia się uwagami o możliwości wykorzystania w pracach BG zdobytych nowych doświadczeń.

(J.St.)

Szkolenie biblioteczne

29 lutego 2008 r. Ośrodek Informacji Naukowej w porozumieniu z Wydziałem Chemicznym zorganizował szkolenie biblioteczne w języku angielskim dla studentów z programu ERASMUS. W zajęciach uczestniczyła grupa ok. 15 osób. Szkolenie zostało przygotowane przez Martę Sadowską i praktykantkę Aghatę Frischmuth, a poprowadzone przez Annę Tonakiewicz i Grażynę Komorowską.

(M.S.)

JSTOR

Od lutego 2008 r. użytkownicy Biblioteki Głównej mogą korzystać z bazy danych JSTOR. Jest to elektroniczne archiwum czasopism naukowych. JSTOR umożliwia dostęp do ok. 400 czasopism naukowych z wielu dyscyplin akademickich. Baza obejmuje ciągi historyczne czasopism sięgające nawet pierwszych numerów (XVII, XVIII w.), nie zawiera natomiast bieżących zeszytów. Licencja pozwala na dostęp do pełnych tekstów czasopism pochodzących z kolekcji Mathematics & Statistics.

(I.S.)

Wybory elektorów

Zgodnie z uchwałą Senatu Politechniki Warszawskiej nr 271/XLVI/2008 Komisja Wyborcza Okręgu nr 24 (Biblioteka Główna, Studium Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Muzeum Politechniki Warszawskiej) informuje, że w dniach 26-27 lutego 2008 r. odbyły się wybory elektorów do wyboru Rektora i Prorektorów oraz przedstawicieli do Senatu PW spośród

pracowników nie będących nauczycielami akademickimi. Wybrani zostali: Jacek Trojanowski, Jan Zaleski.

(P.Sz.)

Remont klimatyzacji

Ogłoszony ponownie 8 stycznia 2008 r. przetarg nieograniczony na *Wykonanie robót remontowych instalacji klimatyzacyjnej w Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej* został unieważniony z powodu odmowy podpisania umowy przez wykonawcę.

(S.P.)

Oddział Gromadzenia

Książek i Zbiorów

Specjalnych

Koniec pierwszego kwartału 2008 r. jest dobrym czasem na częściowe podsumowanie prac Oddziału Gromadzenia Książek i Zbiorów Specjalnych. Zakończony został rok finansowy 2007. W 2007 i pierwszym kwartale 2008 r. do zbiorów zostało wprowadzonych 1802 vol. zakupionych książek i 451 vol. książek pochodzących z darów. Wszystkie pozyskane książki zostały opracowane i oklejone sygnaturami i paskami kodów. Do zbiorów włączono też 6 książek elektronicznych.

W dniach 28-29 lutego 2008 r. miała miejsce wystawa książek zagranicznych na Wydziale Geodezji i Kartografii. Wystawa odbyła się przy współpracy z International Publishing Service. Trwają przygotowania do podobnych wystaw na Wydziałach: Fizyki, Inżynierii Środowiska, Inżynierii Chemicznej i Procesowej i na Wydziale Elektrycznym.

3 marca 2008 r. w IPS-ie odbyła się prezentacja wydawnictwa Elsevier. W czasie spotkania, w którym uczestniczyła Alicja Potocka poruszono m.in. takie tematy jak e-książki i pozyskiwanie środków unijnych na zakup wydawnictw. Planowane są następne spotkania w gronie dostawców i bibliotekarzy.

(A.P.)

Filia BG na ul. Narbutta

Z końcem stycznia 2008 r. przeszła na emeryturę st. kustosz dypl. Mirosława Denis, wieloletni kierownik Filii BG na ul. Narbutta - po latach intensywnej pracy i wielkiego zaangażowania w sprawy zawodowe, życzymy zawsze młodej „stypendystce ZUS” wielu lat aktywności niezawodowej i zachowania pogody ducha.

Do czasu powołania nowego kierownika jego obowiązki będzie pełniła Agata Komsta - pracownik tej biblioteki.

(J.St.)

Biblioteka Wydziału Geodezji i Kartografii

W dniach 28-29 lutego 2008 r. w Bibliotece Wydziału Geodezji i Kartografii - Filii BG odbyła się wystawa zagranicznych książek z zakresu geodezji, kartografii oraz dziedzin pokrewnych. Wystawę zorganizowała Biblioteka Główna we współpracy z IPS.

Była to pierwsza okazja, żeby zaprezentować bibliotekę pracownikom wydziału po przejściu jej przez Bibliotekę Główną. Wystawa poprzedzona była szeroko zakrojoną akcją informacyjną trwającą już od grudnia 2007 r. Pracownicy naukowi wydziału byli informowani o możliwościach zgłaszania na wystawę propozycji tytułów książek. Z dużą satysfakcją należy stwierdzić, że te działania przyniosły dobry skutek. Dowodem tego była duża frekwencja wśród odwiedzających wystawę. Wśród gości nie zabrakło przedstawicieli władz wydziału: prof. Krystyny Czarneckiej i prof. Marcina Barlika. Oficjalnie wystawę otworzyła Dyrektor BG Jolanta Stępiak. Duży podziw wzbudzała ilość i różnorodność zgromadzonych na wystawie książek. Wymiernym efektem wystawy jest duża ilość zamówionych przez pracowników wydziału nowości, które wzbogacą bibliotekę.

(J.S.)

Z przyjemnością informujemy, że w marcu zakończono akcję szybkiej retrokonwersji książek w Filii BG Bibliotece Wydziału GiK. Stosując odrębną „szybką ścieżkę” skatalogowano ponad 8500 książek dostępnych na półkach. Obecnie zintensyfikowana będzie praca przy odzyskiwaniu książek wypożyczonych na rewersy.

W lutym przystąpiono do katalogowania zbioru czasopism. Do końca kwietnia skatalogowano i przygotowano do udostępniania wszystkie prenumerowane przez Bibliotekę czasopisma polskie.

(J.St.)

Filia w Płocku

W listopadzie 2006 r. Filia BG PW w Płocku wprowadziła komputerowy system wypożyczeń w systemie Aleph. Wg danych na dzień 31 grudnia 2007 r. liczba wypożyczeń i wypożyczających znacznie wzrosła w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego.

(A.K.)

BIBLIOTEKI PW

Spotkania bibliotek wydziałowych

W ostatnim okresie odbyły się w BG trzy spotkania z przedstawicielami systemu biblioteczno-informacyjnego PW:

styczeń

- podsumowanie wyników audytu, administracji centralnej i dyskusja nad sposobem oceny SBI
- informacje przygotowane przez OIN (nowa zakładka na stronie www - Studia - oprogramowanie dla tworzenia bibliografii załącznikowej RefWorks)

luty

- udział SBI w opracowywaniu bibliografii publikacji pracowników PW (określenie zakresu prac, trybu pozyskiwania danych od pracowników naukowych, zasad współpracy z BG)

marzec

- prezentacja Sprawozdania BG i SBI za 2007 rok

(J.St.)

BIBLIOTEKA WYDZIAŁU INŻYNIERII MATERIAŁOWEJ

Historia Biblioteki ściśle związana jest z historią Wydziału Inżynierii Materiałowej.

Biblioteka istnieje 70 lat. Powstała w 1947 r. jako Biblioteka Zakładu Metalurgii i Metaloznawstwa Wydziału Mechanicznego PW. Od 1975 r. była to Biblioteka Instytutu Inżynierii Materiałowej istniejącego i działającego na prawach wydziału, a od 1991 r. – Biblioteka Wydziału Inżynierii Materiałowej. Jesienią 1999 r. Biblioteka po przeprowadzce do nowej siedziby i gruntownej modernizacji zyskała dzisiejszy kształt. Biblioteka jest jednostką Wydziału, ale działa w ramach systemu biblioteczno-informacyjnego Uczelni.

Biblioteka gromadzi w równym stopniu literaturę potrzebną do badań naukowych jak i dydaktyki. Oferuje dostęp do literatury i baz danych w obszarze szeroko pojętej nauki o materiałach w tym: inżynierii materiałowej, fizyki i fizykochemii ciała stałego, metali i technicznych stopów metali i ich obróbki cieplnej, polimerów, ceramiki, kompozytów, korozji, inżynierii powierzchni oraz metodyki badań struktury i właściwości materiałów.

Zakres treściowy gromadzonych zbiorów oraz specyficzny warsztat informacyjny Biblioteki ściągają tu wielu pracowników naukowych, doktorantów i studentów z całego kraju oraz gości z zagranicy studiujących lub odbywających staże w naszym kraju.

Księgozbiór naukowy Biblioteki liczy obecnie ok. 13 tys. vol., księgozbiór studencki (skrypty i podręczniki) – ok. 4 tys. woluminów. Corocznie przybywa ok. 50 tytułów czasopism polskich i obcych z zakresu inżynierii materiałowej, nauki i techniki, informatyki. Zbiory Biblioteki sukcesywnie wprowadzane są do katalogu Aleph.

Biblioteka udziela informacji naukowej i organizuje dostęp do poszukiwanej literatury zgodnie z zasadami funkcjonowania jednostki.

Biblioteka czynna jest od poniedziałku do piątku. Czytelnie dostępne są w tych dniach przez minimum 6 godzin dziennie. Jeden raz w tygodniu Biblioteka otwarta jest po południu (od godz.13.00). Jest to dzień tygodnia

„ruchomy” – ustalany na początku każdego semestru – dopasowany do grafiku zajęć studentów Wydziału.

Historię Wydziału przedstawił prof. dr hab. Eugeniusz Tyrkiel w 5 publikacjach wydanych przez Oficynę Wydawniczą Politechniki Warszawskiej w serii *Zeszyty Historyczne Politechniki Warszawskiej* - z. 2/1996; 8/2000; 10/2002 ; 11/2005; 13/2008 (ISSN 1427-308X).

(H.L.)

BIBLIOTEKA WYDZIAŁU INŻYNIERII ŚRODOWISKA

Biblioteka Wydziału Inżynierii Środowiska zgromadziła do tej pory ponad 35 tys. vol. książek w języku polskim, angielskim, niemieckim, rosyjskim i francuskim. Czytelnia studencka oferuje ponadto dostęp do około 9,5 tys. vol. czasopism naukowo-technicznych. Bieżąca prenumerata obejmuje tytuły 73 czasopism. Od 5 lat Biblioteka jest aktywnym uczestnikiem komputerowego systemu bibliotecznego-informatycznego Aleph używanego przez Bibliotekę Główną PW. Dzięki temu zbiory naszej Biblioteki dostępne są z poziomu katalogu Biblioteki Głównej dla szerszego grona użytkowników.

Prócz obszernej czytelnicy i wypożyczalni studenckiej, która posiada dwa stanowiska do przeszukiwania zasobów katalogowych BG PW, w styczniu tego roku otwarta została nowa pracownia komputerowa, która jest jednocześnie miejscem "cichej pracy" dla studentów i pracowników naukowych naszego Wydziału.

Pracownicy Biblioteki systematycznie prowadzą szkolenia biblioteczne dla studentów I roku oraz uczestniczą w różnego rodzaju szkoleniach zawodowych organizowanych przez Bibliotekę Główną i Bibliotekę Narodową.

W celu zaprezentowania naszym czytelnikom zagranicznych nowości wydawniczych w dniach 21-22 kwietnia 2008 r. odbędzie się w naszej Bibliotece wystawa książki zagranicznej. Dzięki tego rodzaju inicjatywom pracownicy naukowcy naszego Wydziału mają możliwość kształtowania księgozbioru dydaktycznego naszej Biblioteki.

(D.S.)

BIBLIOTEKA WYDZIAŁU MECHANICZNEGO ENERGETYKI I LOTNICTWA

Biblioteka jest ściśle związana z tworzeniem i przekształcaniem istniejącego dziś Wydziału Mechanicznego Energetyki i Lotnictwa. Powołana do życia w 1956 r. posiadała bardzo skromny księgozbiór, który otrzymała z Instytutu Aerodynamicznego i Szkoły im. H. Wawelbega i S. Rotwanda.

Obecnie zbiory biblioteki to ok. 14.000 vol. wydawnictw zwartych i ok. 4.700 roczników czasopism polskich i zagranicznych. Całość zbiorów jest już w katalogu komputerowym, ponieważ biblioteka w 1999 r. rozpoczęła pracę w systemie bibliotecznym Aleph, dzięki

czemu stała się ważnym ogniwem w systemie bibliotecznoinformacyjnym PW.

Biblioteka realizuje zadania naukowe, dydaktyczne i usługowe poprzez gromadzenie i opracowanie dokumentów, udostępnianie prezencyjne w czytelni jak również wypożyczenia na zewnątrz; prowadzenie działalności informacyjnej, a także popularyzacyjnej.

W bibliotece kompletowane są podręczniki z dziedzin ogólnych, a także wydawnictwa specjalistyczne z zakresu aerodynamiki, konstrukcji i budowy maszyn, budowy jachtów, energetyki i ciepłownictwa, lotnictwa i kosmonautyki, osprzętu lotniczego, nawigacji, silników lotniczych, termodynamiki, wymiany ciepła, wytrzymałości materiałów i konstrukcji.

Tworzona jest również kartoteka samolotów – bibliografia rejestrująca informacje o wszystkich typach statków powietrznych, zawierająca minimum trzy rzuty budowy samolotu i podstawowe dane techniczne (kraj, wytwórnia i typ konstrukcji). Zasięg chronologiczny kartoteki jest pełny, a zasięg formalno wydawniczy obejmuje wszystkie zbiory czytelni.

Od 2006 r. biblioteka gromadzi i kataloguje prace dyplomowe: inżynierskie, magisterskie oraz prace doktorskie.

Od kilku lat na wydziale prowadzone są wykłady w języku angielskim. Z tego powodu m.in. w Bibliotece dwa razy do roku organizowana jest wystawa książek zagranicznych. Jest to bardzo korzystna forma prezentacji i zakupu książek. W zakupach wspiera nas merytorycznie i finansowo Biblioteka Główna.

Biblioteka Wydziału MEiL w dniach 28-30 kwietnia 2008 r. wraz z firmą ABE Marketing organizuje wystawę książek zagranicznych. Serdecznie zapraszamy.

(M.P.)

BIBLIOTEKA KOLEGIUM NAUK SPOŁECZNYCH I ADMINISTRACJI

Biblioteka powstała w 1955 r. Wraz ze zmianami społeczno-politycznymi w naszym kraju,

przekształcenia obejmowały zarówno obecne Kolegium jak i Bibliotekę. W latach 80-tych w jej skład weszły dwie biblioteki: Zakładu Pedagogiki PW oraz Międzywydziałowego Studium Kształcenia Nauczycieli Przedmiotów Technicznych PW. Do września 1992 r. była Biblioteką Instytutu Nauk Ekonomicznych i Społecznych, od października 1992 r. - Biblioteką Ośrodka Nauk Społecznych, a od października 1998 r. jest Biblioteką Kolegium Nauk Społecznych i Administracji

Biblioteka KNSiA jest biblioteką o charakterze międzywydziałowym. Udostępnia zbiory studentom Kolegium, studentom z innych wydziałów, doktorantom i pracownikom PW. W ograniczonym zakresie prowadzi wypożyczenia międzybiblioteczne.

Zbiory Biblioteki: książki - 8541 vol., 119 tytułów czasopism - 2496 vol., zbiory specjalne - 1951 jednostek.

W Kolegium istnieje 7 pracowni: ekonomii, prawa i administracji, prawa samorządu terytorialnego, socjologii, polityki społeczno-gospodarczej, podstaw techniki.

Biblioteka gromadzi zbiory dotyczące w/w specjalizacji. Stara się zapewnić aktualną literaturę, co jest szczególnie ważne w przypadku ciągle zmieniających się przepisów prawnych, przepisów, które muszą być dostosowane do wymogów UE. Na bieżąco gromadzonych jest ponad 20 tytułów czasopism dotyczących zagadnień związanych z naukami społecznymi i administracją.

Biblioteka nie pracuje w systemie Aleph. Ponad 44% zbiorów opracowanych jest w systemie ISIS. Dobrze rozbudowany katalog rzeczowy zapewnia czytelnikom szybkie dotarcie do zbiorów na interesujący temat.

Biblioteka KNSiA z dniem 1 września 2008 r. przekształcona zostanie w Bibliotekę Wydziału Administracji i Nauk Społecznych (uchwała Senatu PW z dn. 23.01.2008 r. o powołaniu nowego Wydziału).

(B.W.)

BIBLIOTEKA INSTYTUTU DRÓG I MOSTÓW

W styczniu 2008 r. BG udostępniła czasowo Bibliotece Instytutu Dróg i Mostów (Wydział Inżynierii Lądowej) jedną licencję oprogramowania Aleph, umożliwiając tym samym rozpoczęcie prac nad komputeryzacją jej katalogu. Imponujące tempo pracy jakie nasza koleżanka sobie narzuciła sprawiło, że w wyjątkowo krótkim czasie, po obowiązkowym wstępnym przeszkoleniu, w ciągu 2 miesięcy dopisała do bazy ponad 1000 rekordów egzemplarzy. Podbaza IDiM rejestruje zbiory 15-tej już biblioteki w katalogu centralnym PW.

(J.St.)

BIBLIOTEKA INSTYTUTU MECHANIKI KONSTRUKCJI INŻYNIERSKICH

Biblioteka posiada 12554 książek ze zbiorów Instytutu Mechaniki Konstrukcji Inżynierskich oraz 1889 książek ze zbiorów Instytutu Konstrukcji Budowlanych. Są to głównie książki na temat wytrzymałości materiałów, mechaniki budowli, mechaniki teoretycznej, teorii sprężystości i plastyczności oraz z budownictwa ogólnego, architektury, konstrukcji stalowych, konstrukcji żelbetonowych, geodezji i kartografii, fundamentowania, mechaniki gruntów, organizacji budowy, matematyki i informatyki.

W zbiorach Biblioteki IMKI jest również w depozycie zbiór 1889 książek Instytutu Konstrukcji Budowlanych. Księgozbiór uzupełniają czasopisma: Archiwum Inżynierii Lądowej, Archiwum Mechaniki Stosowanej, Rozprawy Inżynierskie, Biuletyn PAN, Computer Assisted Mechanics and Engineering Sciences.

(B.P.)

SZKOLENIA I KONFERENCJE

Praktyczne doświadczenia w zarządzaniu dostępem do bibliotek cyfrowych

17 stycznia 2008 r. w Warszawie odbyła się XII konferencja z cyklu: Digitalizacja.

Konferencja poświęcona była praktycznym aspektom zarządzania bibliotekami cyfrowymi.

Wykład inauguracyjny: *Wkład Bibliotek Narodowych w cyfrowe udostępnianie dorobku kulturalnego Europy* – wygłosił dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski. Przedstawił cel jaki przyświeca bibliotekom narodowym – wieczystą archiwizację oraz zalecenia Komisji Europejskiej w zakresie digitalizacji. Omówił też zadania Biblioteki Europejskiej (The European Library), która powinna udostępniać zasoby wszystkich instytucji pamięci: archiwów, bibliotek i muzeów, a także przedstawił różne strategie digitalizacyjne bibliotek narodowych, m.in. wyróżniająca się Bibliotekę Narodową Norwegii, która jako jedyna podjęła się gigantycznego zadania digitalizacji całego zasobu narodowego. Żadna inna biblioteka narodowa nie zamierza digitalizować całości zasobu ze względu na koszty utrzymania archiwum. Za główne problemy bibliotek narodowych w realizacji udostępniania dorobku kulturowego dyr. Makowski uznał finanse, trudności we współpracy między instytucjami pamięci, prawo autorskie oraz długotrwałe przechowywanie zasobów cyfrowych.

Polskie internetowe archiwum artykułów naukowych jako element składowy Biblioteki Wirtualnej Nauki przedstawił Jakub Szprot z ICM. Celem projektu DIR jest wypracowanie standardów przygotowywania i opracowania tekstów w postaci elektronicznej i stworzenie prestiżowego portalu publikującego teksty naukowe.

Technologiczne aspekty archiwizacji cyfrowej były tematem wystąpienia Krzysztofa Komorowskiego z IBM Polska. Oprócz 3 najważniejszych do niedawna aspektów przechowywania danych, takich jak skończony czas używalności nośników, zmiany zapisu formatów danych i emulacje przestarzałych technologii na nowe platformy, prelegent zwrócił uwagę na znaczenie zachowania integralności, wierności i autentyczności oryginalnej informacji, w tym niedostrzegany do tej pory kontekst kulturowy. Przedstawił też projekt Caspar, realizowany przy użyciu oprogramowania DIAS - produktu IBM, przez europejskie konsorcjum, którego celem jest utworzenie automatycznego standardu wprowadzania treści cyfrowych i zapewnienie spójności, dostępności, autentyczności zapisu i czytelności przechowywanych informacji cyfrowych.

Standardy tworzenia i zarządzania zasobami cyfrowymi na podstawie doświadczeń Kujawsko-Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej przedstawiła Bożena Bednarek-Michalska z Biblioteki UMK. Omówiła też zasady tworzenia poprawnej kolekcji cyfrowej na podstawie dokumentu amerykańskiej organizacji NISO (National Information Standards Organization) - A Framework of Guidance for Building Good Digital Collections. Za 3 najważniejsze problemy istniejących już bibliotek uznała długotrwałe przechowywanie danych (nośniki, formaty), kontakt i współdziałanie z użytkownikami (Web 2.0), sprawne zarządzanie biblioteką cyfrową.

Dorota Buzdygan i Marek M.Górski z BG Politechniki Krakowskiej w referacie *Dorobek naukowy (prace doktorskie i habilitacyjne) w uczelnianym repozytorium cyfrowym – stan prawny a praktyka* przedstawili system, w którym działa Biblioteka Cyfrowa Politechniki Krakowskiej. System BCPK, napisany przez informatyków PK jest zintegrowany z portalem biblioteki, oparty na technologii PHP, serwerze Apache, działa pod systemem Linux, przy użyciu bazy MySQL. Oprócz materiałów dydaktycznych i zbiorów specjalnych Biblioteka Cyfrowa PK gromadzi doktoraty (rozprawy napisane i obronione na PK, prawa na podstawie umów licencyjnych z autorami, będącymi załącznikiem do zarządzenia rektora zobowiązującego do złożenia pracy w BPK i jednocześnie w bibliotece cyfrowej).

Danuta Szewczyk-Kłos z Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego. Nową strategię prezentacji informacji jakiej wymagają książki elektroniczne pokazała na przykładzie naszej strony www i naszych statystyk korzystania, uzyskiwanych przy pomocy oprogramowania HAN.

Grażyna Kopeć, dyrektor Archiwum Polskiego Radia w wystąpieniu *Doświadczenia Polskiego Radia w zarządzaniu archiwalnym zasobem dźwiękowym – wnioski, które mogą mieć walor uniwersalny* przedstawiła etapy tworzenia Radiowego W referacie *Aspekty prawne dostępu do bibliotek cyfrowych. Zasady dostępu do licencjonowanych źródeł elektronicznych (licencje na dostęp do baz danych i czasopism elektronicznych* dr Sybilla Stanisławska-Kloc z Instytutu Prawa Własności Intel dokonała przeglądu ustaw i innych przepisów prawnych odnośnie prawa autorskiego i praw majątkowych.

Podsumowaniem konferencji było wystąpienie prowadzącego obrady dr Henryka Hollendra, który zastanawiał się nad strategią rozwoju bibliotek cyfrowych z uwzględnieniem zasad współpracy przy ich tworzeniu. Wyrzucił wątpliwości czy można kierować rozwojem bibliotek cyfrowych w Polsce i określił najistotniejsze kryteria jakie powinna spełniać biblioteka cyfrowa:

- system zarządzania, zdefiniowany program, zespół redakcyjny, kierowniczy i ciało nadzorcze

- wyrazisty profil, określony odbiorca, zasady doboru materiałów itd..
 - serwis włączony do światowych repozytoriów cyfrowych
 - własny mechanizm wyszukiwawczy
 - pełnotekstowość i wyszukiwalność dokumentów
 - przejrzysty mechanizm posługiwania się interfejsem
- W konferencji uczestniczyły Grażyna Kiwała i Maria Miller.

(M.M.)

NUKAT

W dniach 23-25 stycznia 2008 r. odbyła się Międzynarodowa Konferencja z okazji 5-lecia istnienia katalogu centralnego NUKAT pt. *Rola katalogu centralnego NUKAT w kształtowaniu społeczeństwa wiedzy w Polsce*. Celem konferencji był podsumowanie działań związanych z tworzeniem i wykorzystywaniem katalogu centralnego, określeniem jego obecnej pozycji, a także zastanowienie się nad perspektywami rozwoju katalogu centralnego NUKAT. Konferencja składała się z 7 tematycznych sesji. Do najciekawszych należała sesja II poświęcona katalogom centralnym na świecie, na której omówiono sieci biblioteczne m. in. w Stanach Zjednoczonych (OCLC-WorldCat), w zachodniej Szwajcarii (RERO) oraz Islandii (Gengir). Sesja III w znacznej części została poświęcona pamięci Anny Paluszkiewicz. Omówiono w jej trakcie znaczenie dorobku Anny Paluszkiewicz w dziedzinie bibliotekarstwa. W sesji IV dominował referat *Bibliotekarz i wydawca*, w którym zwrócono uwagę na ścisłą zależność między jakością danych zamieszczanych w publikowanych dokumentach a opisem bibliograficznym książki oraz na problemy na jakie napotyka w związku z tym katalogujący bibliotekarz. Zastanawiano się wspólnie jak wymóc na wydawcach stosowanie norm dotyczących kompozycji wydawniczej książki. Sesja V to *NUKAT w sieci*. Zaprezentowane referaty dotyczyły obiektów cyfrowych w katalogach bibliotecznych oraz reprezentacji zasobów bibliotek cyfrowych w narodowym katalogu centralnym NUKAT. Z sesji VI wyróżnić należy referat o zasadach i standardach budowania systemu informacji o zasobie archiwalnym, w którym przedstawiono aktualne przepisy obowiązujące w archiwach państwowych przy opisywaniu zasobów archiwalnych. Przedstawiono podstawowe elementy tworzonego systemu oraz standardy przygotowane przez międzynarodową Radę Archiwów. Na zakończenie omówiono możliwość współpracy archiwów i muzeów w Polsce z Centrum NUKAT.

(M.W.)

Podczas VII sesji Agnieszka Kasprzyk, pracownik Centrum NUKAT BUW przedstawiła główne zagadnienia omówione w raporcie *On the record* Grupy

Roboczej Biblioteki Kongresu na temat przyszłości kontroli bibliograficznej (Report of The Library of Congress Working Group on The Future of Bibliographic Control).

Raport dotyczy takich zagadnień jak:

- podnoszenie efektywnej produkcji danych bibliograficznych i ich utrzymania,
- pełne zautomatyzowanie rekordów wzorcowych CIP (Cataloging in Publication), czyli rekordów zawierających skrócony opis tej książki przygotowywanych przez Bibliotekę Kongresu,
- poszerzanie liczby użytkowników współtworzących w procesie katalogowania, tworzenia khw (kartotek haseł wzorcowych)
- tworzenia khw w zakresie międzynarodowym,
- poszerzanie dostępu do informacji o rzadkich, trudno dostępnych zbiorach oraz ich digitalizacja,
- uproszczenie dostępu do informacji,
- wykorzystanie technologii sieciowych,
- przekształcanie zapisu danych,
- opracowanie standardów,
- powstrzymanie się od prac nad RDA (Resource Description and Access).
- Stale prowadzone są prace nad FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records - Funkcjonalne Wymagania dla Bibliograficznych Rekordów), ale w USA bibliotekarze uważają, że przede wszystkim należy:
 - dokonać głębszej analizy prac FRBR,
 - przystosować społeczeństwo do korzystania z nowych form informacji o zbiorach,
 - uprościć język haseł przedmiotowych,
 - wypracować dane dotyczące jakości pracy,
 - ustawicznie kształcić przyszłych użytkowników oraz kadrę zawodową.

Z informacji uzyskanych na podstawie raportu wynika, że jeszcze brak analizy finansowej poniesienia kosztów dotyczących wprowadzenia FRBR do bibliotek.

Tekst, który zawiera 49 stron ma być w najbliższym czasie przetłumaczony na język polski.

Z oryginałem można zapoznać się na stronie: <http://www.loc.gov/bibliographic-future/news/lcwg-ontherecord-jan08-final.pdf>

Wszystkie wystąpienia konferencyjne dostępne są na stronie Centrum NUKAT <http://www.nukat.edu.pl/>

W konferencji udział wzięły: Małgorzata Kapica, Agata Komsta, Alicja Portacha, Małgorzata Szymańska, Małgorzata Wornbard, Hanna Zdunek.

(M.K.)

MARC 21

W dniach 28-29 stycznia 2008 r. w Zakładzie Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej

Biblioteki Narodowej odbyło się szkolenie w zakresie **Wprowadzenia do MARC 21**. Program szkolenia obejmował omówienie zasad tworzenia rekordu bibliograficznego różnych typów dokumentów, haseł głównych i dodatkowych opisu, znaczenie kartoteki haseł wzorcowych. Część warsztatów przeznaczona została na ćwiczenia praktyczne w zakresie tworzenia tradycyjnych opisów bibliograficznych i rekordów w formacie MARC 21. W warsztatach uczestniczyła Agnieszka Celej.

(A.C.)

UKD

W dniach 11-12 lutego i 25-26 lutego 2008 r. w Zakładzie Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej Biblioteki Narodowej odbyło się szkolenie w zakresie **Opracowania rzeczowego dokumentów z zastosowaniem Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątnej**. Celem szkolenia było zdobycie praktycznych umiejętności w zakresie opracowania rzeczowego dokumentów z zastosowaniem UKD. Wykłady i ćwiczenia prowadził dr Dariusz Grygowski - wykładowca z Uniwersytetu Warszawskiego Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych. W warsztatach wzięły udział: Violetta Frankowska i Małgorzata Szymańska.

(V.F.)

W części teoretycznej przedstawione były m. in.: budowa klasyfikacji i jej podstawowe reguły gramatyczne, miejsce UKD wśród języków informacyjno-wyszukiwawczych oraz możliwości jej zastosowania, szczególnie przy opracowaniu rzeczowym, ustawieniu zbiorów w wolnym dostępie, a także kompozycji materiału w wydawnictwach informacyjnych.

Omówiono niektóre zalety i wady UKD:

Przejrzysty układ treści- jest uzyskiwany dzięki zastosowaniu zasady dziesiątności. Jednak, oprócz jej oczywistych zalet, można również zauważyć przy tym pewne niekorzystne zjawisko: zaburzenie naturalnej hierarchii zagadnień. Ze względu na to, że w klasie wyższej można wyróżnić najwyżej 10 klas niższych, pewne dziedziny, które zasługiwałyby na „godniejsze potraktowanie”, zostają zdegradowane i połączone w ramach jednego symbolu z innymi klasami niższymi.

Uniwersalność - język UKD jest językiem międzynarodowym. Na przykładzie katalogu jednej z bibliotek gruzińskich prowadzący pokazał, jak nie znając danego języka, a nawet mając do czynienia z obcym alfabetem można stosunkowo łatwo przy pomocy UKD wyszukać dokumenty o pożądanej tematyce. Z drugiej jednak strony jest to sytuacja dość rzadka, aby duża biblioteka nie miała wersji angielskiej swojej strony internetowej.

Precyzja - zadanie prawidłowego pytania w UKD umożliwia nam natychmiastowe dotarcie do poszukiwanej grupy dokumentów eliminując zjawisko

tw. ciszy informacyjnej (kiedy wynik wyszukiwania wynosi 0) oraz szumu informacyjnego (zbyt duża ilość wyszukanych rekordów). Zjawiska te występują często przy korzystaniu z innych języków informacyjno-wyszukiwawczych, które nie pozwalają na tak szczegółowe doprecyzowanie kryteriów wyszukiwania (wymagają one np. kolejnej modyfikacji zadanych pytań i zastosowania filtrów ograniczających liczbę otrzymanych rekordów).

Prowadzący warsztaty przedstawił również zmiany dokonane w strukturze klasyfikacji w ostatnich latach, uwidocznione w najnowszych tablicach UDC-P058 z 2006 r. Szczegóły tych zmian (niektóre z nich są zaskakujące i dyskusyjne) omówione są w czasopiśmie fachowych: *Bibliotekarz* 3/2007 i *Przewodnik Bibliograficzny* 3/2007 oraz 5/2007.

W części praktycznej, na którą przeznaczono niestety zbyt mało czasu, omówione zostały różne przykłady klasyfikowania oraz analizowane i rozszyfrowywane znaczenie symboli złożonych. Następnie klasyfikowaliśmy samodzielnie w 2-osobowych zespołach kilka specjalnie wybranych książek. Nie było to łatwe, ponieważ prowadzący tak je dobrał, aby występowały w nich różne problemy klasyfikacyjne, a specyficzne elementy opisu często kierowały naszą uwagę na „boczne tory”.

Na koniec zastanawialiśmy się wspólnie nad przyszością UKD w systemach zautomatyzowanych. Obecnie obserwuje się w nich rezygnację z klasyfikacji dziesiątej na rzecz języków słów kluczowych. Wynika to m.in. z możliwości systemów bibliotecznych, które nie zawsze pozwalają należycie indeksować książkę wg UKD (nie przewidują np. odpowiedniej liczby pól, aby uwzględnić wszystkie potrzebne symbole).

Bardziej istotne wydaje się jednak przekonanie wielu bibliotekarzy, że klasyfikacja ta jest zbyt trudna dla czytelnika. Nie znając reguł gramatycznych UKD nie potrafi on zadać systemowi poprawnie sformułowanego pytania i trudno żywić nadzieję, że zechce się tego nauczyć. Natomiast z języka słów kluczowych może on korzystać intuicyjnie, bez żadnego przygotowania. Szkolenie prowadzący zakończył gorącym apelem do nas, jako przedstawicieli środowiska bibliotekarskiego, o zapewnienie możliwości przetrwania Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej.

(M.S.)

Nowe wyzwania dla zastosowań IT

28 lutego 2008 r. odbyła się w Warszawie VII Konferencja z cyklu *Informatyczne wspomaganie zarządzania uczelniami: Nowe wyzwania dla zastosowań IT* organizowane przez CPI. Podczas spotkania prezentowano m.in. problemy związane z wdrażaniem tych systemów na UJ, w Politechnice Częstochowskiej, oraz

na Uniwersytecie Łódzkim. W Konferencji uczestniczyła dyrektor Jolanta Stepniak

(J.St.)

Informacja w świecie cyfrowym

3 marca 2008 r. w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej odbyła się konferencja *Informacja w świecie cyfrowym*, zorganizowana w ramach XIII Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych SBP okręgu śląskiego. Zainaugurowano tym samym cykl spotkań, które mają na celu przybliżyć zagadnienie informacji w relacji do świata cyfrowego.

Podczas konferencji poruszano tematy związane z informacją naukową w kontekście wolności informacyjnej i technologicznej. Omówiono zjawisko wolnej kultury oraz wykorzystanie zasobów i narzędzi społecznościowego Internetu w nauce i edukacji. Zaprezentowany został również warsztat pracy bibliotekarza w przestrzeni cyfrowej.

Materiały z konferencji dostępne są na stronie <http://informacjacyfrowa.wsb.edu.pl/w> dziale Publikacje.

Uczestnicy spotkania mieli możliwość zwiedzenia Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej im J. Altkorna.

W konferencji uczestniczyła Małgorzata Muszyńska-Małczak

(M.M.-M.)

POLBIT

W dniach 4-5 marca 2008 r. Biblioteka Główna Politechniki Szczecińskiej zorganizowała spotkanie w ramach POLBIT, której przewodnim tematem była *Współpraca w ramach katalogów centralnych (zakres, cele, sposób organizacji (tworzenia) i wykorzystania katalogów: NUKAT, KARO, SYMPO, Katalogi centralne Biblioteki Narodowej)*.

Obrady odbywały się w Budynku Jednostek Międzywydziałowych Politechniki Szczecińskiej w Multimedialnym Centrum Zarządzania Informacją Patentową i Normalizacyjną.

Spotkaniu towarzyszyły cztery wystąpienia. Pierwsze wystąpienie należało do gospodarzy spotkania. Dr Anna Łozowska przedstawiła referat na temat polskich katalogów centralnych, główną uwagę poświęcając katalogom Biblioteki Narodowej. Następne wystąpienie dotyczyło katalogu SYMPO tworzonego w BG Politechniki Warszawskiej. Elżbieta Mroczek przedstawiając aktualną sytuację bazy SYMPO, poruszyła kwestie współtworzenia katalogu przez 15 bibliotek szkół wyższych i wynikające stąd problemy takie jak: brak aktualizacji wprowadzonych wcześniej danych, zbyt mała ilość zaangażowanych bibliotek w ten projekt itp. Kolejne wystąpienie należało do przedstawicielki BG Politechniki Wrocławskiej. Krystyna Szyłhabel opowiedziała o współpracy BG Politechniki Wrocławskiej z katalogiem

centralnym NUKAT oraz podpisaniu umowy na kopiowanie opisów bibliograficznych z największym katalogiem na świecie - OCLC. Aktualnie w katalogu BG Politechniki Wrocławskiej znajduje się już ok. 4% opisów pochodzących z Online Catalog Library Center. Ostatni komunikat należał do Andrzeja Gajdy i dotyczył współpracy BG Politechniki Lubelskiej z NUKAT w zakresie opracowania dokumentów elektronicznych oraz zasobów biblioteki cyfrowej.

Wystąpienia zakończyła dyskusja, w wyniku której podjęto decyzje o wystosowaniu pism do Biblioteki Narodowej oraz Centrum NUKAT. Pisma poruszać będą różne aspekty współpracy z katalogami centralnymi oraz propozycje zmian w interfejsach katalogów BN.

Spotkaniu towarzyszyło zwiedzanie BG Politechniki Szczecińskiej, Biblioteki Fizyki i Matematyki oraz Studium Praktycznej Znajomości Języków Obcych. Uczestnicy obrad wzięli również udział w zorganizowanym zwiedzaniu Starego Miasta i Wałów Chrobrego. W spotkaniu udział wzięły: dyrektor Jolanta Sępniań, Agata Komsta, Elżbieta Mroczek i Małgorzata Wornbard.

(M.W.)

Przypominamy:

bieżące informacje podajemy sukcesywnie na stronie domowej Biblioteki Głównej

<http://www.bg.pw.edu.pl>

Zachęcamy do czytania informacji zawartych w EBIBie:

<http://ebib.oss.wroc.pl/>
